

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова приймальної комісії
Олег ПРІДОР

ПРОГРАМА

фахового вступного іспиту

**при вступі на навчання для здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 035 – Філологія
(освітня програма – Переклад та міжнародна комунікація (німецька
та англійська мови))**

Черкаси 2024

1 ПРОГРАМА ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ

Програма вступних випробувань складена відповідно до Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2024 році, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України № 266 від 06 березня 2024 року, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 14 березня 2024 року за № 379/41724 (зі змінами) (далі – Порядок).

1.1 ВИМОГИ ДО РІВНЯ ПІДГОТОВКИ ВСТУПНИКІВ

До участі у конкурсі щодо зарахування на навчання для здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності **035 Філологія (освітня програма Переклад та міжнародна комунікація (німецька та англійська мови))** згідно переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266, допускаються особи, які здобули освітньо-кваліфікаційний рівень бакалавра чи магістра або освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста.

Вступник має виявити базові знання з теорії та практики дисципліни, яка виноситься на вступне випробування.

1.2 МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ

Перевірити відповідність знань, умінь, навичок вступників вимогам програм. Оцінити ступінь підготовки вступників до закладів вищої освіти для навчання та здобуття ступеня бакалавра зі спеціальності **035 – Філологія (освітня програма – Переклад та міжнародна комунікація (німецька та англійська мови))**.

1.3 ПЕРЕЛІК ДИСЦИПЛІН ТА РОЗДІЛІВ З НИХ, ЯКІ ВІНОСЯТЬСЯ НА ВСТУПНІ ВИПРОБУВАННЯ

На іспит виносяться питання з навчальних програм таких дисциплін:

1. «Вступ до фаху: перекладознавство».
2. «Міжкультурна комунікація»
3. «Практика перекладу».

Перелік тем з навчальних дисциплін, що виносяться на іспит:

1.3.1 Дисципліна «Вступ до фаху: перекладознавство»:

1. Роль перекладу в сучасному суспільстві.
2. Визначення поняття «перекладацька компетенція».
3. Основні компоненти перекладацької макрокомпетенції.
4. Визначення поняття «переклад». Сутність перекладу.
5. Лінгвістичні методи дослідження в перекладознавстві.
6. Основні галузі перекладознавства.
7. Класифікація видів перекладу в сучасному перекладознавстві.
8. Безеквівалентна лексика. Класифікація.
9. Основні способи передачі безеквівалентної лексики.
10. Лексикографічні проблеми перекладу.
11. Типи перекладацьких словників.
12. Система мови, мовна норма, узус.
13. Типи перекладацьких відповідників.
14. Професійна етика перекладача.
15. Проблема визначення одиниці перекладу.

1.3.2 Дисципліна «Міжкультурна комунікація»

1. Охарактеризуйте предмет і об'єкт міжкультурної комунікації.
2. Сформулюйте основні завдання міжкультурної комунікації. Які завдання міжкультурної комунікації можуть постати в майбутньому з розвитком глобалізаційних процесів?
3. Назвіть практичні та наукові галузі які межують із проблематикою і завданнями міжкультурної комунікації.
4. Розкрийте вплив національних символів на міжкультурну комунікацію.
5. Розкрийте сутність вербальної комунікації. Які засоби мови є найвиразнішими у фіксуванні національної специфіки?
6. Як співвідносяться невербальна комунікація і мовне спілкування? Що з них важливіше?

7. Охарактеризуйте основні функції невербальної комунікації.
8. Укажіть основні види невербальної комунікації. Чи існує між ними ієрархія?
9. У чому полягає суть мовної картини світу?
10. Які соціально прийняті норми відстані між комунікантами виокремив Е. Холл? Наскільки його шкала норм проксемики збігається з українськими національно-психологічними уявленнями щодо соціального простору?
11. Опишіть невербальний портрет українця у порівнянні з представниками інших національностей (на вибір).
12. Розкрийте сутність культурного коду.
13. Дайте визначення комунікативної поведінки. Як це поняття пов'язане з типом культури та комунікативним стилем?
14. Як концептуальна картина світу співвідноситься з мовною картиною світу?
15. На конкретних прикладах проілюструйте вплив основних чинників, які формують мовні і концептуальні картини народів світу. Укажіть найсуттєвіші риси української мовної та концептуальної картин світу.

1.3.3 Дисципліна «Практика перекладу»

1. Виявлення семантичного значення лексичних одиниць.
2. Особливості перекладу безеквівалентної лексики.
3. Переклад власних назв.
4. Особливості перекладу слів-реалій та структурних екзотизмів.
5. Використання основних прийомів перекладацьких трансформацій.
6. Особливості перекладу фразеологізмів.
7. Особливості перекладу артиклів.
8. Особливості перекладу іменників.
9. Особливості перекладу дієслів.
10. Особливості перекладу прикметників.
11. Особливості перекладу займенників.
12. Переклад пасивних конструкцій.
13. Переклад дієприкметникових зворотів (та поширеного означення).
14. Переклад інфінітивних конструкцій.
15. Умовний спосіб (кон'юнктив): особливості перекладу.

1.4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1.4.1 Дисципліна «Вступ до фаху: перекладознавство»

1. Кияк Т.Р., Науменко А.М., Огуй О.Д. Перекладознавство (німецько-український напрям). Чернівці: Видавничий дім «Букрек», 2014. 640 с.
2. Корунець І. В. Вступ до перекладознавства: [підручник]. Вінниця: Нова Книга, 2008. 512 с.

1.4.2 Дисципліна «Міжкультурна комунікація»

1. Манакін В. М. Мова і міжкультурна комунікація. Навчальний посібник. «Академія», -Київ, 2012
2. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики : підручник /Ф. С. Бацевич. — К. : ВЦ «Академія», 2004. — 344 с.
3. Бацевич Ф. С. Українсько#російський словник термінів міжкультурної комунікації / Ф. С. Бацевич, Г. Ю. Богданович. — Саки : Фенікс, 2011. — 284 с.

1.4.3 Дисципліна «Практика перекладу»

1. Єфименко Т. М. Практикум з перекладу англійської мови: навчально-методичний посібник / Т. М. Єфименко. – Миколаїв : видавець Румянцева Г. В., 2023. – 162 с.
2. Карабан В.І. Теорія і практика перекладу з української мови на англійську. – Вінниця: Нова книга, 2008 – 608 с.
3. Кучер З.І. Редчиць Т.В., Орлова М.О. Практика перекладу (німецька мова). Вінниця: Нова книга, 2017. 464 с.
4. Кучер З.І. Редчиць З.І. Переклад з німецької мови: Практикум (навчальний посібник). Черкаси: ЧДТУ, 2016. 223 с.

2. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ДО ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ

Вимоги до фахового іспиту відповідають вимогам чинних навчальних програм згідно стандарту вищої освіти зі спеціальності 035 – Філологія (освітня програма – Переклад та міжнародна комунікація (німецька та англійська мови)).

Час тестування – 2 астрономічні години (120 хвилин).

Вступні випробування проводяться у формі тестування в письмовій формі.

Тестове завдання складається з трьох блоків. Блок 1 і Блок 2 містять по 5 завдань в кожному блоці. Блок 3 містить 10 завдань.

Всі три блоки містять завдання відкритого типу.

Блок 1 (теоретичний) містить 5 завдань відкритої форми – це теоретичні питання з навчальної програми дисципліни: «Вступ до фаху: перекладознавство». Завдання теоретичного блоку мають на меті перевірити рівень теоретичної підготовки студентів, володіння теоретичними питаннями у галузі перекладознавства.

Блок 2 (теоретичний) містить у собі 5 завдань відкритої форми – це теоретичні питання з навчальної програми дисципліни: «Міжкультурна комунікація». Завдання теоретичного блоку мають на меті перевірити рівень теоретичної підготовки студентів, володіння теоретичними питаннями у галузі міжкультурної комунікації.

Блок 3 (практичний) – переклад 5 різнотипових речень із англійської мови на українську та переклад 5 речень з української мови на англійську.

Завдання практичного блоку мають на меті перевірити рівень володіння вступниками лексичним та граматичним мінімумом з тематики курсу; знання країнознавчих реалій іноземної мови в суспільно-політичній, економічній, культурній та науковій галузях; знання основних закономірностей побудови текстів різних функціональних стилів, вміння здійснювати різні форми перекладу, застосовуючи перекладацьку компетенцію, володіння фоновими

знаннями, які допомагають під час перекладу безеквівалентної лексики.

Під час проведення вступного випробування забороняється використовувати підручники, навчальні посібники та словники, а також користуватися мобільними телефонами та іншими засобами зв'язку і передачі даних.

Правильність виконання завдань оцінюється відповідно до критеріїв оцінювання знань.

Екзаменатор не зобов'язаний читати розв'язання завдань, що наведені вступником в чернетці.

Результати фахового вступного іспиту оцінюються за шкалою від 100 до 200 балів для здобуття освітнього ступеня бакалавра.

Особи, які набрали на вступних випробуваннях менше ніж 130 балів, позбавляються права участі в конкурсі за спеціальністю (освітньою програмою).

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ

1. Результати фахового вступного іспиту оцінюються за шкалою від 100 до 200 балів і є результатом додавання до 100 балів суми балів, отриманих за виконання кожного завдання тесту.

За кожну правильну та повну відповідь на теоретичне питання (**I завдання теоретичного Блоку 1**) вступник одержує максимальну кількість балів – 5; за відповідь, яка містить 1-3 незначні неточності – 4 бали; за відповідь, яка містить більше, ніж певні 3 неточності – 3 бали; за неповну відповідь – 2 бали; за відповідь на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину теоретичного матеріалу – 1 бал, за неправильну відповідь – 0 балів. Максимальна кількість балів – **25**.

За кожну правильну та повну відповідь на теоретичне питання (**II завдання теоретичного Блоку 2**) вступник одержує максимальну кількість балів – 5; за відповідь, яка містить 1-3 незначні неточності – 4 бали; за відповідь, яка містить більше, ніж певні 3 неточності – 3 бали; за неповну відповідь – 2 бали; за відповідь на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину теоретичного матеріалу – 1 бал, за неправильну відповідь – 0 балів. Максимальна кількість балів – **25**.

За правильний та адекватний переклад кожного речення з англійської мови на українську та з української на англійську (**III завдання – практичний Блоку 3**) вступник максимально одержує 5 бали за бездоганний переклад речення; 4 бали – за переклад з незначними лексико-граматичними помилками, які не впливають на розуміння написаного; вступник отримує 3 бали за переклад з грубими помилками, які не впливають на розуміння написаного; за неповний переклад з великою кількістю помилок, що унеможливають

розуміння написаного вступник може отримати 2 бали, за неточний і неадекватний – 1 бал, за неправильний – 0. Максимальна кількість балів – **50**.

2. Особи, які набрали на вступних випробуваннях менше ніж 130 балів, позбавляються права участі в конкурсі за спеціальністю (освітньою програмою).

Голова фахової атестаційної
комісії зі спеціальності 035 – Філологія
(освітня програма – Переклад
та міжнародна комунікація
німецька та англійська мови)

к.пед.н., доц. Ірина БАГАЧ